

A XVII. Században, Vietnámban papok, szerzetesek és világiak adták életüket hitükért. Voltak köztük misszionáriusok és bennszülöttek. Istenért készek voltak mindent odaadni. Így váltak a vietnámi egyház magvetőivé.

A vietnamiak hagyományos vallása a buddhizmus, keverve a taoizmus, konfucianizmus és őskultusz elemeivel. A 16. sz. kezdetén léptek először katolikus misszionáriusok Vietnam földjére. A kereszténység, mint idegen vallás, fanatikus üldözéssel találkozott. Az első két évszázad során mintegy százezerre becsülhető azok száma, akiket Krisztusba vetett hitükért megöltek, de sok történeti adat elveszett. Az első két apostoli vikariátus fölállítása 1659-ben történt.

Az a 117 szent, akiknek emléknapját november 24-én ünnepli a római kalendárium, 1625 és 1886 között szenvedett vértanúhalált Vietnam három királyságában: Tonkinban, Annamban és Kokinkínában. A 117 között 96 volt vietnami és 21 külföldi misszionárius. A vietnamiak közül 37 pap és 59 világi keresztény volt, egyikük hatgyermekes asszony. A hittérítő vértanúk közül 11 spanyol volt, 6 püspök és 5 pap, mindnyájan dominikánusok; 10 pedig francia, 2 püspök és 8 pap, a Külföldi Missziók Társulatából. 76 vértanút lefejeztek, 21-et megfojtottak, 6-ot élve megégettek, 5-öt megcsonkítottak, 9 pedig a börtönben halt meg az elszenvedett kínzások következtében. A legkorábbi vértanúk, akikről alapos dokumentáció áll rendelkezésre, Francisco Gil de Federich és Alonso Lenziana spanyol dominikánusok voltak, akik 1580 táján jöttek az országba. Gil kilenc éven keresztül gyümölcsöző apostolkodást irányított a börtönből, míg Lenziana, tizenhárom éven át állandó menekülésben, titokban hűségesen szolgált a benszülőtt hívőket. Az első indokínai benszülőtt vértanú Vincent Liem lett.

A tizenkilencedik század első két évtizedében a kereszténység nagy előrehaladást tett, de ezt drámai módon szakította meg Minh-Mang (1820-40) és Tu Dúc (1847-83) annami császárok üldözése. 1832-től minden külföldi misszionárius ki volt tiltva az országból, a vietnami keresztényeket pedig arra akarták kényszeríteni, hogy megtapossák a fészületet. A templomokat lerombolták, a keresztény tanítást betiltották. Sokan szenvedtek halált vagy borzalmas kegyetlenségeket. A spanyol dominikánus püspököt, a 76 éves Inigo Delgadót ketrecbe zárták nyilvános kigúnyolás céljából, ahol az éhség és szomjúság ölte meg, mielőtt lefejezhették volna. A francia Joseph Marchand testéről vörösen izzó fogókkal tépték le a húst, Jean-Charles Cornayt ketrecekben való tartás után darabokra vagdalták, fejét három napra közszemlére tették, majd a folyóba vetették.

Dung-Lac András, akinek nevét a római naptár mint a 117 vértanú reprezentánsáét említi, benszülőtt vietnami egyházmegyes pap volt. Eredeti neve Dung An Tràn. 1795 körül született pogány szülőktől az észak-vietnami Bac-Ninhben. Tizenkét éves korában költözött családjá Hanoiba, hogy munkát találjanak. Ott találkozott egy katekistával, tőle kapott szállást és élelmet,

majd keresztény tanítást három éven keresztül; Vinh-Triben keresztelték meg, ekkor kapta az András nevet. Megtanulta a kínai és a latin nyelvet, majd ő is katekista lett. Alkalmasnak találták a teológiai tanulmányokra, és 1823. március 15-én pappá szentelték. Plébános lett Ke-Dâmban, ahol fáradhatatlanul prédikált. Sokat böjtölt, szigorú életet élt, példájára sokan megkeresztelkedtek. 1835-ben, Minh Mang, a „vietnami Nero” alatt bebörtönözték, de gyülekezete pénzzel kiváltotta a fogságból. Elváltotatott néven (Dung helyett Lac) rejtőzködött az üldözés elől, de 1839. november 10-én ismét letartóztatták, együtt Peter Thivel, egy másik vietnami pappal, akit gyónás céljából keresett föl. Másodszor is sikerült mindkettőjüket pénzzel kiváltani. Azonban hamarosan újból börtönbe kerültek. Mindkettőjüket Hanoiba vitték és borzalmasan megkínozták. 1839. december 21-én fejezték le a két papot. Andrást már 1900. május 27-én boldoggá avatták.

Részlet Le-BaoTinh Pál leveléből, amelyet a börtönből intézett a papnövendékekhez 1843-ban: „Mindeme gyötrelmek közepette, amelyek másokat rémíteni szoktak, Isten kegyelméből öröm és vidámság tölt el, mert nem egyedül vagyok, hanem Krisztussal. Mesterünk maga viseli a kereszt teljes súlyát, reám csupán a legkisebb és utolsó részét helyezi. Nem pusztá szemlélője küzdelmemnek, hanem ő vívja a harcot. Ő a győztes.”

A későbbi vértanúk közül a leghíresebb Théophane Venard, aki 1852-ben lett pap, és 1854-ben, súlyos üldözések idején ment ki Tonkinba. 1856-ban kiűzték Nam-Dinh-ből, mire Hanoiba ment, de hamarosan ott is bújkálnia kellett. Végül elfogták, bambuszketrecbe zárták, majd 1851-ben lefejezték hitéért. Leveli és életpéldája inspirálták Lisieux-i Szent Terézt, hogy jelentkezék a hanoi Kármelbe, bár betegsége meggátolta, hogy tényleg oda kerüljön.

A keresztényeket megjelölték arcukon a ta dao (hamis vallás) szavakkal; a férjeket elszakították feleségüktől, a gyermekeket szüleiktől; a keresztény falvakat lerombolták, a keresztények tulajdonát szétosztották. Agnes Thanh Thi Le, 6 gyermek anyja, azért szenvedett vértanúhalált, mert leveleket vitt ki a hitvallóktól a börtönből.

1862-ben egy Franciaország és Amman közötti szerződés garantálta a vallásszabadságot. Ezzel kezdtek megszűnni az üldözések, amelyek számos vonása a régi római keresztényüldözéseket idézi.

A 117 vértanú boldoggáavatása négy csoportban történt: XIII. Leó által 1900. május 27-én, X. Piusz által 1906. május 20-án és 1909. május 2-án, végül XII. Piusz által 1951. április 29-én. Szenttéavatásukat II. János Pál végezte 1988. június 19-én Rómában.

A szenttéavatáson nem volt jelen delegáció a kommunista Vietnamból. Azonban nyolcezer vietnami emigráns vett részt rajta, képviselve katolikus honfitársaikat, akik nem hagyhatták el az országot. Ezenkívül ott voltak a zarándokok Spanyolországból, Franciaországból és a Fülöp-szigetetről, amely országok 300 éven keresztül misszionálták Vietnামot.